

Evropský veřejný
ochránce práv

Přehled **2010**

Vážení čtenáři,

vítám vás na stránkách publikace veřejného ochránce práv *Přehled 2010*. Jsou v ní uvedeny nejdůležitější výsledky dosažené v minulém roce ve prospěch stěžovatelů a hlavní úkoly a příležitosti, které úřad čekají.

Patnáct let činnosti evropského veřejného ochránce práv

Letošní *Přehled* odráží novou vizuální podobu instituce, která byla zavedena k patnáctému výročí zřízení našeho úřadu – 27. září 2010. Jsem přesvědčen, že nová vizuální podoba našeho loga nám pomůže představit obraz instituce, která je přístupná, spravedlivá a zaměřená na občany. Akce, kterou jsme uspořádali u příležitosti našeho výročí, byla také příležitostí k představení strategie pro působnost veřejného ochránce práv na funkční období 2009-2014. Strategie nastiňuje soubor cílů a priorit, které jsou navrženy tak, aby naplňovaly zastřešující cíl práce veřejného ochránce práv, jímž je zaprvé zajišťovat, aby občané EU mohli plně užívat svých práv, a zadruhé zlepšovat kvalitu správy EU. Strategie je k dispozici ve 23 jazycích na naší webové stránce.

© Evropská unie

Výsledky pro stěžovatele v roce 2010

V průběhu roku 2010 jsme při dosahování těchto cílů zaznamenali významný pokrok – u více než poloviny uzavřených případů přijal dotčený orgán smírné řešení nebo záležitost vyřešil a dalších sedm případů bylo uzavřeno poté, co orgán přijal návrh doporučení. Deset nejdůležitějších případů, které jsou uvedeny (a barevně zdůrazněny) na následujících stranách slouží jako příklad nejlepších postupů při řešení stížností. Zvláště oceňuji orgány jako celek za jejich snahu zajistit, aby si veškeré správní subjekty vzaly více ponaučení z vyřizování stížností. V roce 2010 toho byla dobrým příkladem Evropská agentura pro léčivé přípravky (EMA). Tím, že učinila významný politický krok spočívající v přijetí a zveřejnění nové politiky týkající se přístupu k dokumentům, rozšířila dopad dvou doporučení, která jsem jí předložil.

V roce 2010 jsem podal jednu zvláštní zprávu Evropskému parlamentu týkající se neschopnosti Evropské komise spolupracovat s veřejným ochráncem práv při řešení dotčeného případu loajálně a v dobré víře. Pozitivní je, že kritické poznámky bylo třeba vznést pouze v 33 případech ve srovnání s 35 kritickými poznámkami v roce 2009 a 44 v roce 2008. I nadále budu zveřejňovat každoroční studii o krocích, které orgány přijmou v reakci na kritické poznámky a ostatní připomínky, v zájmu lepšího sledování toho, jak se dále prohlubuje dodržování zásad řádné správy.

Více než 19 000 osob využilo interaktivního průvodce na naší webové stránce k získání rady, pokud jde o nejvhodnější způsob nápravy. Vzhledem k tomu, že se více jednotlivcům podařilo bez naší pomoci správně adresovat svou stížnost, dostali jsme o 409 méně stížností „mimo působnost“. Výsledný celkový počet stížností tudíž poklesl z 3 098 stížností v roce 2009 na 2 667 v roce 2010. Ve více než 70 % případů jsme byli schopni stěžovateli pomoci tím, že jsme zahájili šetření a předali případ příslušnému subjektu nebo mu poradili. Přes 50 % případů spadalo do působnosti člena Evropské sítě veřejných ochránců práv, čímž se opět potvrdila hodnota naší spolupráce na této úrovni. V roce 2010 jsme rovněž zavedli novou vizuální podobu sítě, abychom zvýšili informovanost o této významné službě, kterou národní a regionální ochránci práv poskytují občanům.

Lisabonská smlouva – rok poté

Po svém znovuzvolení veřejným ochráncem práv v lednu 2010 jsem oznámil, že jednou z mých hlavních priorit bude pomoci zajistit, aby EU svým občanům přinášela výhody slíbené v Lisabonské smlouvě. Na počátku roku 2010 jsem reagoval na veřejnou konzultaci o tom, jak by měla evropská občanská iniciativa fungovat v praxi. Veřejný ochránce práv také prosazoval, aby orgány uplatňovaly Listinu základních práv,

zejména prostřednictvím šetření týkajících se otázek, jako je základní právo na řádnou správu včetně důležité zásady spravedlnosti, práva osob se zdravotním postižením a práva na přístup k dokumentům. Pokud jde o právo na přístup k dokumentům, představovala transparentnost v roce 2010 opět nejvýznamnější kategorii z hlediska předmětu šetření (tato problematika se týkala 33 % všech šetření).

Veřejný ochránce práv zahájil 323 šetření na základě stížností v porovnání s 335 šetřeními zahájenými v roce 2009. Bylo zahájeno 6 šetření z vlastního podnětu ve věci systémových otázek týkajících se Parlamentu, Rady, Komise a Evropského úřadu pro výběr personálu (EPSO). Těším se na konstruktivní reakce orgánů v roce 2011 na významné otázky, které z těchto šetření vplynuly.

Štrasburk, dne 31. ledna 2011

P. Nikiforos Diamandouros

Evropský veřejný ochránce práv šetří stížnosti týkající se nesprávného úředního postupu orgánů, institucí nebo jiných subjektů EU. Stížnost veřejnému ochránci práv může podat každý občan, obyvatel EU nebo podnik či sdružení se sídlem v některém členském státě. Veřejný ochránce práv nabízí rychlé, pružné a bezplatné možnosti při řešení problémů se správou EU. Další informace ve 23 úředních jazycích EU získáte na adrese <http://www.ombudsman.europa.eu>, kde je k dispozici také tento *Přehled*, případy uvedené v této publikaci a také úplné znění *Výroční zprávy 2010* – dostupné v angličtině od května 2011 a ve všech úředních jazycích od července 2011.

Výběr případů řešených v roce 2010

Následující případy zahrnují hlavní kategorie stížností zpracovávaných v roce 2010 a obsahují všechny nejvýznamnější případy tohoto roku, které jsou zvýrazněny modrou barvou.

Transparentnost

Evropská agentura pro léčivé přípravky (EMA) poskytla veřejnosti přístup k dokumentům týkajícím se dvou léků proti obezitě a přijala a zveřejnila novou politiku zaměřenou na poskytnutí daleko širšího přístupu k dokumentům, které jsou v jejím držení (2560/2007/BEH).

Na základě stížnosti novináře Evropský parlament souhlasil s poskytnutím přístupu k dokumentům týkajícím se financování nákupu určitých budov v Bruselu a poskytl doplňující informace o postupu, který použil pro zajištění externího financování (793/2007/BEH).

Evropská investiční banka (EIB) kontaktovala orgány v Tádžikistánu za účelem poskytnutí přístupu k rámcové dohodě, kterou požadovala určitá nevládní organizace. Tádžické orgány dohodu zveřejnily a následující den Evropská investiční banka informovala stěžovatele (2145/2009/RT).

V případě dokumentů týkajících se výstavby průmyslového přístavu ve španělském městě Granadilla veřejný ochránce práv zdůraznil, že pokud členské státy požadují, aby Komise neuvolňovala dokumenty, které od nich obdržela, musí uvést přesvědčivé argumenty založené na pravidlech transparentnosti Evropské unie. Veřejný ochránce práv v tomto případě přivítal rozhodnutí Komise zveřejnit své vlastní interní dokumenty (355/2007/FOR).

Případy porušení právních předpisů

Veřejný ochránce práv kritizoval Komisi za to, že neposkytla správné, jasné a srozumitelné odůvodnění pro výkon své rozhodovací pravomoci při uzavírání případu porušení právních předpisů proti Rakousku týkající se úplného zákazu chovu divokých zvířat v cirkusech (3307/2006/JMA).

Smlouvy a nabídková řízení

Komise zaplatila německému sdružení 6 025 EUR a 1 586 EUR úroků poté, co ji veřejný ochránce práv požádal, aby znovu zvážila tvrzení stěžovatele, že nesprávně snížila konečnou platbu za projekt (3249/2008/KM).

Práva zdravotně postižených osob

Komise poskytla vyhrazené parkovací místo zdravotně postižené úřednici pro zbývající dva roky její kariéry. Úřednice, která předtím měla vážnou nehodu, tvrdila, že Komise neřešila její žádost spravedlivým a vhodným způsobem (1226/2008/OV).

V případě týkajícím se podpory pro vyživované zdravotně postižené členy rodiny úředníka Rady veřejný ochránce práv shledal, že Rada plně uplatnila příslušná statutární práva svých úředníků, stanovila náležitá interní opatření umožňující výkon těchto práv a přijala dodatečná opatření, která přesahují rámec práv zaručených služebním řádem (129/2009/VL).

Nábor pracovníků

Evropský hospodářský a sociální výbor souhlasil s tím, že stěžovatelce vyplatí 3 965 EUR jako finanční vyrovnání věcných výdajů, které vynaložila poté, co byla mylně informována, že byla vybrána na dané pracovní místo (2924/2007/TS).

Spravedlnost

Výkonná agentura pro kulturu, vzdělávání a audiovizuální oblast stáhla svoji žádost o náhradu 2 364 EUR a vyplatila stěžovateli dalších 2 722 EUR poté, co veřejný ochránce práv poukázal na to, že se nevládní organizace při vyplňování žádosti o grant dopustila zjevné chyby (255/2009/JF).

Komise zrušila svůj nárok na vrácení platby provedené ve prospěch pomocné zaměstnankyně poté, co ji veřejný ochránce práv vyzval, aby přijala odpovědnost za své opakované chyby. Stěžovatelka se odvolávala také na svou obtížnou finanční situaci (906/2009/JF).

Institucionální a politické otázky

Evropská agentura pro bezpečnost letectví (EASA) se omluvila stěžovateli a provedla revizi svých formálních upozornění poté, co veřejný ochránce práv shledal, že s ohledem na okolnosti daného případu bylo upozornění nepřiměřené, urážlivé a dokonce potenciálně protiprávní. Agentura EASA dále veřejného ochránce práv informovala, že plánuje navrhnout změny platných právních předpisů (1182/2009/JF).

Kolik bylo stížností a šetření?

V roce 2010 zaznamenal veřejný ochránce práv 2 667 stížností, z nichž 744 spadalo do jeho působnosti (v porovnání s 3 098 stížnostmi v roce 2009, z nichž 727 bylo v rámci jeho působnosti). Zahájil 335 šetření (v porovnání s 339 šetřeními zahájenými v roce 2009) a v průběhu roku uzavřel 326 šetření (318 šetření v roce 2009). Veřejný ochránce práv celkem zpracoval více než 3 700 stížností a žádostí o informace.

Jaká opatření přijal veřejný ochránce práv?

V téměř 70 % zpracovaných případů (1 997) byl veřejný ochránce práv schopen pomoci stěžovateli tím, že zahájil šetření, předal případ příslušnému subjektu nebo stěžovateli poradil, na koho se obrátit.

Co se týče postoupení a doporučení, bylo 50 % stěžovatelů odkázáno na člena Evropské sítě veřejných ochránců práv, tedy na národního či regionálního veřejného ochránce práv v členských státech, nebo na Petiční výbor Evropského parlamentu. Celkem 13 % stěžovatelů bylo odkázáno na Komisi a 43 % stěžovatelů bylo doporučeno, aby se obrátili na jiné subjekty, například na síť SOLVIT, která se zabývá problémy s přeshraničními prvky způsobenými nesprávným uplatňováním práva Evropské unie orgány veřejné správy v členských státech EU.

Poznámka: V některých případech byl stěžovateli poskytnut více než jeden typ doporučení. Součet jednotlivých procentuálních podílů proto přesahuje 100 %.

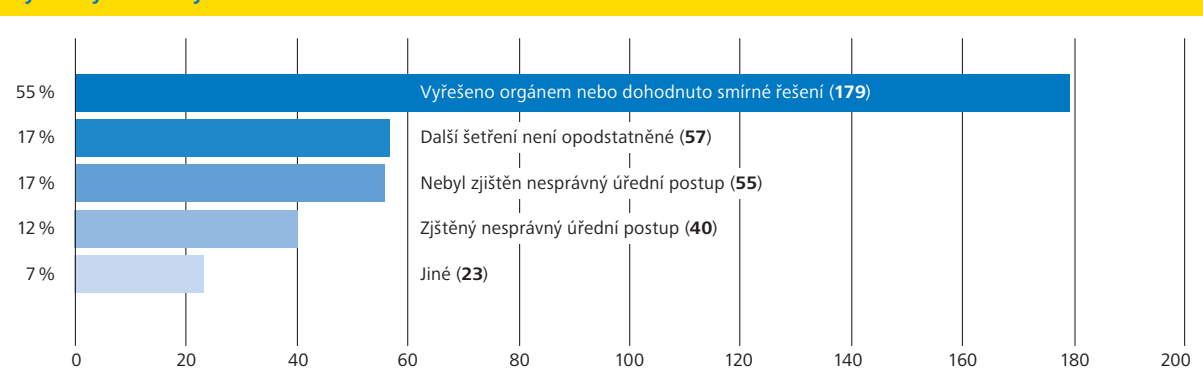
Zdroj stížností vedoucích k šetřením, která byla uzavřena

Občané	78 % (254)
Společnosti a sdružení	22 % (72)

Výsledky provedených šetření

V 179 případech uzavřených v roce 2010 bylo dosaženo pozitivního výsledku, kdy dotčený orgán přijal smírné řešení nebo záležitost vyřešil. Nesprávný úřední postup nebyl shledán v 55 případech. Nesprávný úřední postup byl zjištěn ve 40 případech: příslušný orgán přijal návrh doporučení v 7 z těchto případů (v porovnání se 2 případy v roce 2009), zatímco 33 případů bylo uzavřeno kritickou poznámkou, včetně jednoho, který vyústil do zvláštní zprávy pro Evropský parlament. Ve 14 případech učinil veřejný ochránce práv další poznámky s cílem přispět ke zlepšení v budoucnosti.

Výsledky uzavřených šetření

Poznámka: V některých případech byla šetření uzavřena na základě dvou nebo více důvodů. Součet jednotlivých procentuálních podílů proto přesahuje 100 %.

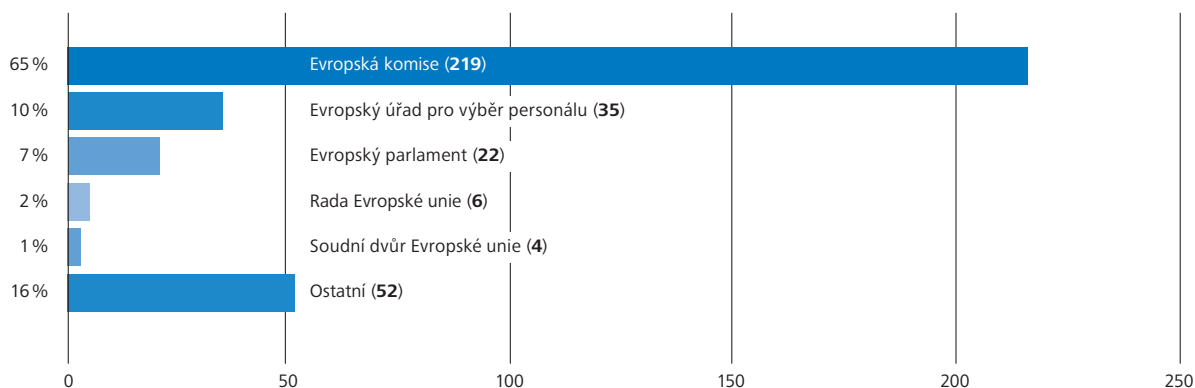
Kterých orgánů, institucí nebo jiných subjektů se týkala provedená šetření?

Většina šetření zahájených v roce 2010 (219 případů) se týkala Komise (65 %). V roce 2009 to bylo 191 případů. Jelikož Komise je hlavním orgánem Evropské unie přijímajícím rozhodnutí, která mají přímý dopad na občany, je normální, že je i hlavním terčem stížností. Za Komisí následuje EPSC s 35 šetřeními (30 v roce 2009). Počet zahájených šetření týkajících se Parlamentu, Rady a Soudního dvora EU klesl asi na polovinu v porovnání s rokem 2009. Pokud jde o Soudní dvůr, je třeba uvést, že veřejný ochránce práv může zahájit šetření jen s ohledem na jeho mimosoudní práci.

Jakého typu nesprávného úředního postupu se šetření týkala?

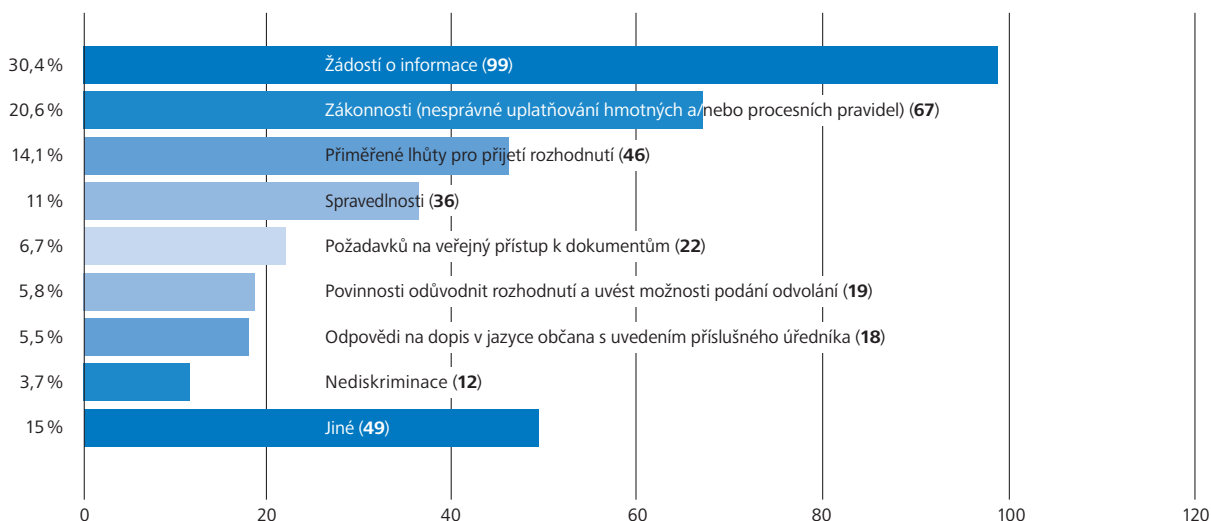
Nesprávný úřední postup nastane, pokud orgán nejedná v souladu s právními předpisy, nerespektuje zásady řádné správy nebo porušuje základní práva. Hlavní typy nesprávného úředního postupu, které byly předmětem šetření veřejného ochránce práv v roce 2010, se týkaly (i) porušení zákonnosti a spravedlnosti; (ii) porušení povinností týkajících se žádostí o informace a lhůt pro přijetí rozhodnutí.

Instituce a orgány, kterých se šetření týkalo

Poznámka: Dvě šetření zahájená v roce 2010 byla provedena z vlastního podnětu a týkala se více než jednoho orgánu. Součet jednotlivých procentuálních podílů proto přesahuje 100 %.

Typy údajně nesprávného úředního postupu – (i) porušení, nebo (ii) porušení povinností týkajících se:

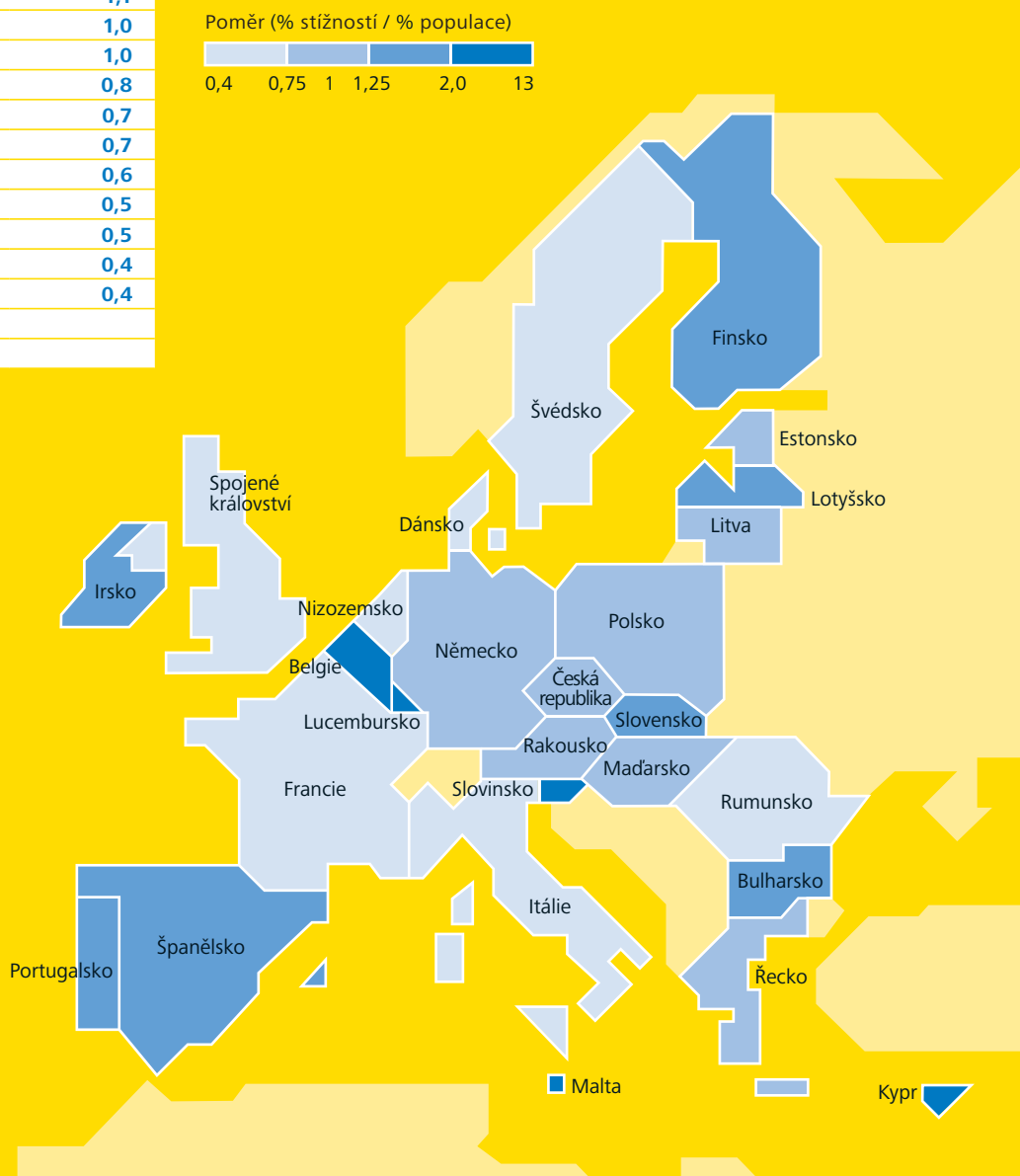
Poznámka: V některých případech bylo ve stejném šetření provedeno přezkoumání dvou nebo více typů údajně nesprávného úředního postupu. Součet jednotlivých procentuálních podílů proto přesahuje 100 %.

Od koho stížnosti pocházely?

Níže uvedená mapa ukazuje pravděpodobnost toho, že si osoby z jednotlivých členských států budou stěžovat u evropského veřejného ochránce práv. Je založena na počtu stížností z každého členského státu ve vztahu k počtu jeho obyvatel. Uveden je i absolutní počet stížností na členský stát.

Země	Počet stížností	Poměr
Lucembursko	34	12,7
Kypr	22	4,1
Belgie	207	3,7
Malta	9	3,4
Slovinsko	34	3,2
Lotyšsko	21	1,6
Bulharsko	63	1,5
Slovensko	43	1,5
Španělsko	349	1,5
Irsko	32	1,3
Finsko	39	1,3
Portugalsko	71	1,3
Estonsko	9	1,1
Česká republika	63	1,1
Litva	20	1,1
Řecko	65	1,1
Rakousko	48	1,1
Polsko	214	1,0
Maďarsko	51	1,0
Německo	375	0,8
Nizozemsko	60	0,7
Švédsko	32	0,7
Rumunsko	73	0,6
Dánsko	16	0,5
Francie	171	0,5
Itálie	132	0,4
Spojené království	132	0,4
Jiné	131	0,4
Neznámé	151	

Poznámka: Poměr stížností byl získán vydělením procentního podílu každého členského státu na celkovém počtu stížností jeho procentním podílem na celkovém počtu obyvatel EU. Hodnota vyšší než 1 ukazuje, že z příslušné země pochází více stížností veřejnému ochránci práv, než by se dalo očekávat vzhledem k počtu jejich obyvatel.

Pokud máte zájem o tuto publikaci ve verzi pro slabozraké, obraťte se prosím na úřad evropského veřejného ochránce práv. Na požádání se budeme snažit zajistit také audio verzi.

Evropský veřejný ochránce práv

1 avenue du Président Robert Schuman
CS 30403
F - 67001 Strasbourg Cedex

T. + 33 (0)3 88 17 23 13
F. + 33 (0)3 88 17 90 62
eo@ombudsman.europa.eu

Přehled je zveřejněn na internetu na adrese:
<http://www.ombudsman.europa.eu>

© Evropská unie, 2011

Reprodukce pro vzdělávací a nekomerční účely je povolena, je-li uveden zdroj.
Grafický návrh a formátování Rosendahls - Schultz Grafisk, Albertslund,
Dánsko a EntenEller A/S, Valby, Dánsko.

Použité písmo: FrutigerNext a Palatino.

Printed in Luxembourg

ISBN 978-92-9212-276-8 . ISSN 1831-3531 . doi:10.2869/36500 . QK-AD-11-001-CS-C

Úřad pro publikace

Mixed Sources
Product group from well-managed
forests and other controlled sources

Cert no. EUR-COC-051203
www.fsc.org
© 1996 Forest Stewardship Council